

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi kirjanpitolain ja tilintarkastuslain 3 luvun muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi lait kirjanpitolain ja tilintarkastuslain 3 luvun muuttamisesta. Lakien myötä kestävyysraportointivelvollisten piiri supistuisi nykyisestä ja raportointivaatimukset kevenisivät. Ehdotuksella pantaisiin täytäntöön kestävyysraportointia koskevan niin sanotun muutosdirektiivin säännökset.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 31.12.2025, mutta niiden säännöksiä voitaisiin soveltaa jo 1.1.2025 alkaneella ja sen jälkeisillä tilikausilla.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
PERUSTELUT	3
1 Asian tausta ja valmistelu	3
1.1 Tausta	3
1.2 Valmistelu	3
2 Direktiivimuutosten tavoitteet ja pääasiallinen sisältö	4
2.1 Direktiivin tavoitteet	4
2.2 Pääasiallinen sisältö	4
3 Nykytila ja sen arviointi.....	6
4 Tavoitteet	8
5 Ehdotukset ja niiden vaikutukset	8
5.1 Keskeiset ehdotukset.....	8
5.2 Pääasialliset vaikutukset.....	8
5.3 Muut vaikutukset.....	9
6 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset	9
7 Lausuntopalaute.....	10
7.1 [*].....	10
7.2 Lausuntopalautteen arviointiin perustuvat jatkotoimet	10
8 Säännöskohtaiset perustelut.....	10
8.1 Kirjanpitolaki	11
8.2 Tilintarkastuslaki.....	15
9 Voimaantulo	15
10 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys	16
LAKIEHDOTUS	17
1. Laki kirjanpitolain muuttamisesta.....	17
2. Laki tilintarkastuslain 3 luvun muuttamisesta.....	22

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

Esityksen tarkoituksena on panna täytäntöön direktiivien 2006/43/EY, 2013/34/EU, (EU) 2022/2464 ja (EU) 2024/1760 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse tietyistä yritysten kestävyysraportointia ja huolellisuusvelvoitetta koskevista vaatimuksista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2025/[*], jäljempänä *muutosdirektiivi*, kestävyysraportointia koskevat säännökset. Mainittu direktiivi on osa komission 26.2.2025 julkistamaa ns. Omnibus I -pakettia, joka käsitti myös ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi direktiivien (EU) 2022/2464 ja (EU) 2024/1760 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse päivämääristä, joista alkaen jäsenvaltioiden on määrä soveltaa tiettyjä yritysten kestävyysraportointia ja huolellisuusvelvoitetta koskevia vaatimuksia, jäljempänä *lykkäysdirektiivi*.

Muutosdirektiivi annettiin *.*.2025 ja se on julkistettu virallisessa lehdessä *.*.2025 (direktiivi (EU) 2025/***). [Muutosdirektiivin käsittely EU:n lainsäädäntöelimissä on kesken, mutta odotuksena on, että neuvottelut ehdotuksesta saadaan päätökseen kuluvan kalenterivuoden aikana.] Toisaalta lykkäysdirektiivi on jo hyväksytty ja se on julkistettu virallisessa lehdessä 16.4.2025 (direktiivi (EU) 2025/794).

Komissio on korostanut tiedonannossaan ”EU:n pitkän aikavälin kilpailukyky vuoden 2030 jälkeen” (COM(2023) 168 final) sellaisen sääntelyjärjestelmän tärkeyttä, jolla varmistetaan tavoitteiden saavuttaminen mahdollisimman vähin kustannuksin. Sen vuoksi komissio on sitoutunut järjeistämään ja yksinkertaistamaan EU-lainsäädännön sisältämiä raportointivaatimuksia. Niin ikään Mario Draghin kilpailukykyraportti 9.9.2024 kiinnitti huomiota siihen, että nykyiset säännökset ovat omiaan rasittamaan suhteettomasti etenkin pk-yrityksiä.

EU-valtiopäämiesten Budapestin julistuksessa (11/2024) pyydettiin komissiota tuomaan esityksiä sääntelyn keventämisestä. Tähän vastauksena komissio tähtää vuoden 2025 työohjelmassaan siihen, että ennen sen toimikauden loppua vuonna 2029 hallinnollista rasitetta saadaan vähennettyä yleisesti 25 prosenttia ja pienten ja keskisuurten yritysten osalta 35 prosenttia. Ehdotus on ensimmäinen osa sääntelyn keventämiseen tähtävien lainsäädäntöehdotusten sarjaa.

1.2 Valmistelu

Yritysten hallinnollisen taakan keventämiseksi komissio julkisti 26.2.2025 niin sanotun Omnibus I -paketinsä, joka käsitti ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi direktiivien 2006/43/EY, 2013/34/EU, (EU) 2022/2464 ja (EU) 2024/1760 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse tietyistä yritysten kestävyysraportointia ja huolellisuusvelvoitetta koskevista vaatimuksista, COM(2025) 81 final, sekä ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi direktiivien (EU) 2022/2464 ja (EU) 2024/1760 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse päivämääristä, joista alkaen jäsenvaltioiden on määrä soveltaa tiettyjä yritysten kestävyysraportointia ja huolellisuusvelvoitetta koskevia vaatimuksia COM(2025) 80 final.

Tilinpäätösdirektiiviä koskeva muutosdirektiivi annettiin *.*.2025 ja se on julkistettu virallisessa lehdessä *.*.2025 (direktiivi (EU) 2025/****). [Muutosdirektiivin käsittely EU:n lainsäädäntöelimissä on kesken, mutta odotuksena on, että neuvottelut ehdotuksesta saadaan päätökseen kuluvan kalenterivuoden aikana.]¹

Kansallisen täytäntöönpanon määräaika muutosdirektiiville on *.*.202*.

Muutosdirektiivin valmistelusta informoitiin Eduskuntaa 24.4.2025 U-kirjelmällä U 13/2025 vp vp, jossa valtioneuvosto kannattaa soveltamisen lykkäämistä koskevia ehdotuksia. Suuri valiokunta yhtyi valtioneuvoston kantaan 16.5.2025⁴ (SuVL 1/2025 vp).

Hallituksen esitys on valmisteltu työ- ja elinkeinoministeriössä (hankkeen numero on TEM096:00/2025).

Asiassa järjestettiin lausuntokierros *.*.-*.*.2025. Kooste lausuntopalautteesta esitetään jaksossa 7.

2 Direktiivimuutosten tavoitteet ja pääasiallinen sisältö

Tämä hallituksen esityksen mukaiset ehdotukset rajautuvat yksinomaan niihin säännöksiin, jotka perustuvat lykkäysdirektiiviin kestävyysraportoinnin osalta. Edesauttaakseen esityksen sisällön jäsentämistä komission Omnibus I -ehdotuksen kokonaisuuteen nähden, tässä jaksossa kuvataan myös ne muutosdirektiiviehdotuksen säännökset, jotka koskevat kestävyysraportoinnin sisältöä. Sen sijaan ne ehdotukset, jotka koskevat yritys vastuudirektiivin muuttamista rajautuvat tämän kuvauksen ulkopuolelle; yritys vastuudirektiivillä tarkoitetaan tässä esityksessä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä (EU) 2024/1760, yritysten kestävää toimintaa koskevasta huolellisuusvelvoitteesta ja direktiivin (EU) 2019/1937 ja asetuksen (EU) 2023/2859 muuttamisesta.

- Muutosdirektiiviä ei ole vielä hyväksytty (tilanne syyskuussa 2025). Laadittaessa tätä luonnosta hallituksen esitystä on käytettävissä ollut Komission ehdotus direktiiviksi 26.2.2025 sekä Parlamentin alustava raporttiluonnos 26.5.2025 Komission mainitusta direktiiviehdotuksesta ja Euroopan Neuvostossa 23.6.2025 hyväksytty valtuutus omine ehdotuksineen direktiiviä koskevia neuvotteluja varten, jotka on tarkoitus aloittaa Parlamentin kanssa kuluvan vuoden lokakuun aikana.

2.1 Direktiivin tavoitteet

Muutosdirektiivillä pyritään kohdentamaan raportointivelvollisuus nykyistä suurempikokoisille yrityksille sekä tekemään raportoinnista nykyistä helpommin ymmärrettävämpää ja tehokkaampaa. Niin ikään muutosdirektiivin tavoitteena on vähentää myös pk-yritysten hallinnollista taakkaa rajoittamalla suuryritysten tietopyyntöjä niiden arvoketjuihin kuuluville pk-yrityksille.

2.2 Pääasiallinen sisältö

2.2.1 Raportointivelvollisuuden rajoittaminen

Euroopan parlamentin ja neuvoston voimassaoleva direktiivi (EU) 2022/2464, asetuksen (EU) N:o 537/2014, direktiivin 2004/109/EY, direktiivin 2006/43/EY ja direktiivin 2013/34/EU

¹ Lykkäysdirektiivi on jo hyväksytty ja se on julkistettu virallisessa lehdessä 16.4.2025 (direktiivi (EU) 2025/794).

muuttamisesta yritysten kestävyysraportoinnin osalta (jäljempänä *kestävyysraportointidirektiivi*) rajaa raportointivelvollisuuden suuryrityksiin. Raportoinnin aloittivat vuotta 2024 koske-
neen tilikauden osalta sellaiset vähintään 500 henkilöä työllistävät pörssiyritykset, jotka kerryt-
tavat liikevaihtoa ainakin 50 miljoonaa euroa, tai joiden taseen loppusumma ylittää 25 miljoonaa euroa. Toisaalta lykkäysdirektiivin myötä muiden kestävyysraportointivelvollisten osalta raportit laaditaan ensimmäisen kerran vasta vuotta 2027 koskevasta tilikaudesta; kyse on sellaisista pörssilistaamattomista vähintään 250 henkilöä työllistävästä suuryrityksistä, joissa liikevaihto tai taseen loppusumma yltää edellä mainittuihin raja-arvoihin.

Komission muutosdirektiiviehdotuksen 26.2.2025 mukaan raportointivelvollisuus koskisi vastaisuudessa vain sellaisia yrityksiä ja konserneja, joiden palveluksessa on kumpanakin kahtena viimeksi päättyneenä tilikautena yli 1.000 työntekijää ja (i) liikevaihto suurempi kuin 50 miljoonaa euroa, tai (ii) taseen loppusumma suurempi kuin 25 miljoonaa euroa. Nämä liikevaihto- ja tasekriteerit olisivat samat kuin mitä voimassaolevassa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 3/34/EU tietyntyyppisten yritysten vuositilinpäätöksistä, konsernitilinpäätöksistä ja niihin liittyvistä kertomuksista, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/43/EY muuttamisesta ja neuvoston direktiivien 78/660/ETY ja 83/349/ETY kumoamisesta (jäljempänä *tilinpäätösdirektiivi*) suuryrityksen määrittelemiseksi, mutta työntekijäkriteeri korottuu nelinkertaiseksi nykyiseen verrattuna. Merkitystä vaille jäisi muutosdirektiiviehdotuksen myötä myös se, onko yritys pörssilistattu vai ei.

- Sittemmin Euroopan unionin Neuvosto on omassa neuvotteluvaltuutuksessaan 23.6.2025 määritellyt kestävyysraportointivelvollisuuden aikaansaavan raja-arvon Komission tavoin 1.000 henkilöksi, mutta Neuvosto edellyttäisi myös, että asianomainen yritys kerryttää liikevaihtoa enemmän kuin 450 miljoonaa euroa. Parlamentti on puolestaan katsonut epävirallisessa raporttiluonnoksessa 26.5.2025, että henkilöstömäärää koskeva kriteeri tulisi kolminkertaistaa siitä, mitä Komissio on ehdottanut.

2.2.2 ESRS-standardien mukaisten raportointivaatimusten keventäminen

Tilinpäätösdirektiivissä – sellaisena kuin se on muutettuna kestävyysraportointidirektiivillä – asetetaan yrityksille kahdensuuntainen raportointivelvoite olennaisista ESG- eli kestävyysseikoista, jotka koskevat ympäristöä (engl. environment – E), ihmisoikeuksia ja sosiaalisia näkökohtia (engl. social – S) sekä yrityshallintoa (engl. governance – G). Raportoitaviksi tulevat tiedot, jotka ovat tarpeen, jotta voidaan ymmärtää yhtäältä yrityksen vaikutukset kestävyysseikkoihin ja toisaalta kestävyysseikkojen vaikutukset yrityksen itsensä kehitykseen, tulokseen ja asemaan.

Kestävyystiedot on raportoitava noudattaen eurooppalaisia kestävyysraportointistandardeja (*ESRS-standardit*), jotka komissio hyväksyy delegoiduilla säädöksillään kestävyysraportointidirektiivin mukaisesti. Näissä ESRS-standardeissa täsmennetään kestävyystietojen sisältö ja tarvittaessa rakenne, jota on noudatettava raportoimisessa.

Komissio antoi 31.7.2023 delegoidun asetuksensa (EU) 2023/2772 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/34/EU täydentämisestä kestävyysraportointistandardien osalta. Asetus käsitti ensimmäiset ESRS-standardit, jotka ovat yleisiä eli toimialaneutraaleja. Niitä noudatetaan kestävyysraportoinnissa riippumatta siitä, millä toimialalla asianomainen raportointivelvollinen harjoittaa yritystoimintaa.

Tarkoituksena on yksinkertaistaa ja selventää nykyistä ESRS-standardistoa hallinnollisen taakan keventämiseksi. Tässä tarkoituksessa komissio on antanut Euroopan tilinpäätösraportoinnin neuvoa-antavalle ryhmälle (European Financial Reporting Advisory Group, EFRAG) toimeksiannon laatia luonnoksen tarvittavista muutoksista standardistoon. EFRAG julkisti 30.7.2025

ehdotuksensa, joka on julkisen kuulemisenmenettelyn kohteena 29.9.2025 asti. Odotettavissa on, että Komissio julkistaa uudistetut standardit vuoden 2026 alkupuolella; komission toimivalta on itsenäinen siten, ettei uudistuksen edellytyksenä ole muutosdirektiivin hyväksyminen.²

Aiemmin kestävyysraportointidirektiivi velvoitti Komission laatimaan yleisten standardien ohella myös toimialakohtaiset ESRS-standardit raportointiseksi erityisesti niistä seikoista, jotka ovat ominaisia yrityksen toimialalle. Näiden toimialakohtaisten ESRS-standardien laatimisesta kuitenkin nyt luovuttaisiin muutosdirektiivin myötä.

2.2.3 Pk-yritysten tiedonantovelvoitteiden rajoittaminen

Pörssilistatut pk-yritykset eivät enää kuuluisi kestävyysraportointivelvollisiin, kuten edellä jaksossa 2.2.1 todetaan. Muutosdirektiiviin sisältyy myös säännös, joka rajoittaa pk-yritysten – niin pörssilistattujen kuin listaamattomien – tiedonantovelvoitteita pankkeja ja muita finanssimarkkinatoimijoita samoin kuin kestävyysraportointiyrityksiä kohtaan. Pk-yrityksiltä ei saisi enää edellyttää muita kuin sellaisia tietoja, joista säädetään erikseen niitä koskevassa vapaaehtoisessa raportointistandardissa (ns. VSME-standardi). Tiedonantovelvoite on siten huomattavasti varsinaisia ESRS-standardeja suppeampi.

2.2.4 Taksonomia-informaation supistuminen

Myös Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (EU) 2020/852 kestävästä sijoittamisesta helpottavasta kehyksestä ja asetuksen (EU) 2019/2088 muuttamisesta (jäljempänä *taksonomia-asetus*) perustuvat informointivelvoitteet ovat muutosdirektiiviehdotukseen perustuen aikaisempaa vähäisemmät osalle raportointivelvollisista. Kevennettyjä velvoitteita voisivat hyödyntää yritykset, joiden kerryttämä liikevaihto on 450 miljoonaa euroa pienempi.

2.2.5 Vaikutukset luottolaitoksille ja vakuutusyhtiöille

Muutosdirektiiviehdotus vaikuttaa pörssiyritysten ohella myös muihin yleisen edun kannalta merkittäviin yrityksiin eli luottolaitoksiin ja vakuutusyhtiöihin. Soveltamisala ei enää huomioisi erikseen tällaisia toimijoita.

3 Nykytila ja sen arviointi

Voimassaolevan lain nojalla kestävyysraportointiin velvollisia ovat seuraavat yritykset:

Porrastus	Raportointivelvolliset	Raportoinnin aikataulu sekä asianomainen säännös
”Ensimmäinen aalto” (noin 100 yritystä)	i) Sellaiset pörssilistatut suuryritykset ja muut suuryrityksen kokoiset yleisen edun kannalta merkittävät yhteisöt (so. rahoituslaitokset ja	- Kestävyysraportti laadittava ensimmäisen kerran 1.1.2024 alkaneelta tilikaudelta – raportti julkistettava vuonna 2025 - Lain 1249/2023 voimaantulosäännös, 2 mom. 1 kohta

² Komissio on jo 11.7.2025 julkistanut delegoidun asetuksensa, jolla muutettiin edellä mainittua delegoitua asetusta (EU) 2023/2772. Tämä niin kutsuttu *quick fix* -asetus pysyttää raportointivaatimukset vuosille 2025 ja 2026 samasisältöisinä kuin vuotta 2024 koskeneet vaatimukset.

	vakuutusyhtiöt), joiden palveluksessa on yli 500 henkilöä.³ ii) Edellä mainittujen oikeushenkilöiden konsernit, jos ne täyttävät i) kohdan kriteerit ts. ne ovat suurkonserneja – tällöin ei tule laadittavaksi kestävyysraporttia erikseen asianomaisesta oikeushenkilöstä.	
”Toinen aalto” (noin 1.200 yritystä)	• Muut kuin edellä tarkoitetut suuryritykset ja -konsernit, myös osuuskuntamuotoiset (pl. alkutuotannolliset) sekä luottolaitokset ja vakuutusyhtiöt	• Kestävyysraportti laadittava ensimmäisen kerran 1.1.2025 alkaneelta tilikaudelta – raportti julkistettava vuonna 2026 • Lain 1249/2023 voimaantulosäännös, 2 mom. 2 kohta, jota ehdotetaan muutettavaksi hallituksen esityksessä 79/2025 vp. tarkoitetulla tavalla siten, että raportti laadittaisiin vasta 1.1.2027 alkavalta tilikaudelta
”Kolmas aalto”	i) Pörssilistatut pienyritykset⁴ (pl. mikrokokoiset) ja keskikokoiset⁵ pörssilistatut⁶ yritykset ii) Pien- ja keskikokoisten pörssilistattujen yritysten konsernit, jos ne täyttävät i) kohdan kriteerit ts. ne ovat pienkonserneja – tällöin ei tule laadittavaksi kestävyysraporttia erikseen asianomaisesta pien- tai keskikokoisesta yrityksestä iii) Luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvaatimuksista ja asetuksen (EU) N:o	• Kestävyysraportti laadittava ensimmäisen kerran 1.1.2026 alkaneelta tilikaudelta – raportti julkistettava vuonna 2027 jota ehdotetaan muutettavaksi hallituksen esityksessä 79/2025 vp. tarkoitetulla tavalla siten, että raportti laadittaisiin vasta 1.1.2028 alkavalta tilikaudelta • Pörssilistatut yritykset voivat kuitenkin vapaaharkintaisesti lykätä raportointivelvoitteen alkamista kahdella vuodella

³ Suuryrityksenä pidetään yritystä, jossa täyttyy kahtena viimeksi päättyneenä tilikautena vähintään kaksi seuraavista kriteereistä: palveluksessa >250 henkilöä, liikevaihto >50 meur, ja tase >25 meur.

⁴ Pienyrityksenä pidetään yritystä, jossa täyttyy kahtena viimeksi päättyneenä tilikautena vähintään kaksi seuraavista kriteereistä: palveluksessa >50 henkilöä, liikevaihto >15 meur, ja tase >7,5 meur.

⁵ Keskikokoisena pidetään yritystä, joka ei ole mikroyritys eikä pienyritys ja jolla sekä päättyneellä että sitä välittömästi edeltäneellä tilikaudella ylittyy enintään yksi suuryritystä määrittävistä raja-arvosta.

⁶ Pörssilistauksella tarkoitetaan säänneltyä markkinapaikkaa, jollaisena Suomessa toimii Nasdaq Helsinki Oy (Helsingin pörssi). Toisaalta niin kutsuttuna monenkeskisenä kaupankäyntijärjestelmänä (Multilateral Trading Facility, MTF) – joka ei siis ole säännelty markkina – on Helsingin pörssin ylläpitämä First North Finland. Pienikokoinenkin osakeyhtiö tai osuuskunta, jonka osake tai muu oman pääoman ehtoinen arvopaperi taikka joukkolaina on kaupankäynnin kohteena Helsingin pörssissä, kuuluu kestävyysraportointivelvollisiin.

	648/2012 muuttamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 575/2013 tarkoitettu pienet tai rakenteeltaan yksinkertaiset laitokset iv) Vakuutusyhtiölaissa tarkoitetut vakuutuskytkösyhtiöt ja jälleenvakuutuskytkösyhtiö v) Merimieseläkekassa ja Maatalousyrittäjien eläkelaitos niiden sijoitustoiminnan osalta	• Lain 1249/2023 voimaantulosäännös, 2 mom. 3 kohta sekä 4 mom.
”Neljäsaalto”	• ETA-alueen ulkopuoliset yritykset, jos niiden liikevaihto ETA-alueelta on viimeksi päättyneellä samoin kuin sitä edeltävällä tilikaudella >150 meur, ja niillä on ETA-alueella i) tytäryritys, joka täyttää suuryrityksen kriteerit, tai ii) sivuliike, jonka liikevaihto >40 meur viimeksi päättyneellä tilikaudella	• Kestävyysraportti laadittava ensimmäisen kerran 1.1.2026 alkaneelta tilikaudelta – raportti julkistettava vuonna 2027 • Lain 1249/2023 voimaantulosäännös, 3 mom.

Nykytilan arviointi on esitetty jaksossa 5.2.

4 Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on muutosdirektiivin täytäntöönpano ja siten keventää suomalaisten yritysten hallinnollista rasitetta EU-säädännön mahdollistamassa määrin. Tavoite vastaa sitä, että Petteri Orpon hallitusohjelmassa (Vahva ja välittävä Suomi 20.6.2023, s. 101) pidetään tarpeellisenä välttää EU-lainsäädännön toimeenpanon yhteydessä kansallista lisäsääntelyä.

5 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

5.1 Keskeiset ehdotukset

Muutosdirektiivin mukaisesti esityksessä ehdotetaan raportointivelvollisuuden synnyttävien kynnysarvojen korottamista siten, että raportointivelvollisuus kohdentuisi nykyistä suurempiin yrityksiin. Pörssilistauksella ei olisi enää merkitystä velvollisuuden määrittelyssä.

5.2 Pääasialliset vaikutukset

5.2.1 Kestävyysraportointivelvollisten määrän supistuminen

Komission direktiiviehdotuksessa 26.2.2025 esitetään raportointivelvoitteen rajaamista vain sellaisiin yrityksiin, joiden palveluksessa on enemmän kuin 1.000 henkilöä. Tämän myötä Suomessa raportointivelvollisten yritysten määrä vähenisi nykyisin piiriin kuuluvasta 1.300 yrityk-

sestä yhteen kymmenesosaan. Jos taas direktiivineuvotteluissa päädytään Parlamentin raporttiluonnoksessa 26.5.2025 esitettyyn 3.000 työntekijän raja-arvoon, sen ylittäviä suomalaisyrityksiä on vain noin kolmekymmentä.

5.2.2 Kestävyystietojen luotettavuus

Direktiiviperusteiset muutokset eivät rajoita suomalaisten yritysten kestävyysraportointia. Sellainenkin yritys, joka ei enää kuuluisi korotettujen kynnysarvojen myötä raportointivelvollisuuden piiriin, voisi oma-aloitteisesti sitoutua julkistamaan kestävyystietonsa samassa laajuudessa kuin raportointivelvolliset; tällaisesta sitoutumisesta yrityksen tulee tehdä päätös, joka julkistetaan. Näin menettelevä velvoitteiden ulkopuolinen yritys rinnastuisi raportointivelvollisiin kestävyystietojen hyödyntävien näkökulmasta.

Järjestyksen vuoksi on kuitenkin edellytettävä, että omaehtoisesti raportoiva yritys noudattaa direktiivivelvoitteita tyhjentävästi; ei ole perusteltua sallia sellaisen asiakirjan nimeämistä kestävyysraportiksi, joka on puutteellinen direktiivin tietovaatimuksiin nähden. Vajavaisen asiakirjan sisällyttäminen hallituksen toimintakertomukseen ”kestävyysraporttina” olisi harhaanjohtavaa. Tällaisen epätoivottavan kehityksen ehkäisemiseksi on tarpeen edellyttää, että kestävyysvarmennuskertomus voidaan antaa vain sellaisesta yrityksen laatimasta asiakirjasta, joka käsittää kestävyysraportille direktiivissä asetetut vaatimukset.

Edellä esitetty koskee yksinomaan kestävyysraportointia. Jäämisellä pois raportointivelvollisten ryhmästä ei ole vaikutusta yritysten vuosiraportoinnin toiseen osaan eli tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen sisältövaatimuksiin.

5.2.3 Vaikutukset rahoitusmarkkinatoimijoiden omien tiedonantovelvoitteiden täyttämislle

Kestävyysraportoinnissa julkistettava informaatio on keskeinen perusta myös luottolaitosten, vakuutusyhtiöiden ja muiden rahoitusmarkkinatoimijoiden omien – niin ikään EU-sääntelystä juontuvien – raportointivelvoitteiden täyttämislle samoin kuin niiden vakavaraisuuslaskennalle. Yhteys on kriittinen EU:n vihreän kehityksen ohjelman mukaisen tavoitteen toteuttamiseksi: pääomavirtojen kohdentamiseksi enenevässä määrin kestäviin kohteisiin.

Lähtökohtaisesti markkinatoimijat voivat itsenäisesti edellyttää rahoitusehdoissaan, että asiakasyritys antavat sellaiset tiedot, jotka ovat tarpeen rahoitusmarkkinoiden omien informaatiovelvoitteiden täyttämiseksi. Tämä kuitenkin edellyttäneen sellaista tietotarpeiden määrittelyä ja yhtenäistämistyötä markkinaosapuolten kesken, joka ei liene toteutettavissa kovin lyhyellä aikaperspektiivillä.

5.3 Muut vaikutukset

Ehdotus ei vaikuta verokertymään eikä myöskään aseta uusia velvoitteita Verohallinnolle. Vaikutusta ei ole myöskään Patentti- ja rekisterihallitukselle, joka toimii tilinpäätöstietojen rekisteriviranomaisena.

Ehdotus ei sivua kuluttajien asemaa koskevia seikkoja. Kansalaisyhteiskunnan yleisen tiedonintressin kannalta raportointivelvollisten piirin supistaminen on omiaan vähentämään yleisöjulkisuutta kestävyysseikoista siltä osin kuin yritykset eivät niitä julkistaisi oma-aloitteisesti.

6 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset

Muutosdirektiivillä muutetaan tilinpäätösdirektiiviä, joka käsittää tilinpäätössäännösten ohella myös säännökset kestävyysraportoinnista. Tilinpäätösdirektiivi on tältä osin minimisäännös,

joka sallii jäsenvaltion asettavan kansallisesti direktiiviä tiukempia velvoitetta.⁷ Siten periaatteessa Suomi voisi pitäytyä kestävyysraportointidirektiivin alkuperäisessä soveltamisalassa pyytämällä nykytasollaan kynnysarvot, jotka määrittävät raportointivelvolliset. Tämä kuitenkin asettaisi suomalaisyritykset ETA-alueen kilpailijoitaan epäedullisempaan asemaan suuremman kustannusrasitteen myötä, jos muut jäsenvaltiot hyödyntävät muutosdirektiivin salliman mahdollisuuden kynnysarvojen korottamiseen.

Toisaalta, kuten jaksosta 5.2.2 ilmenee, muutosehdotus ei miltään osin rajoita raportointimahdollisuutta. Siten ehdotettujen raja-arvojen ulkopuolellekin jäävä yritys saa oma-aloitteisesti jatkaa kestävyysraportointia julkistamalla tätä koskevan ilmoituksen, mutta ilmoituksensa myötä sen on täytettävä raportointivelvoitteet täysimääräisesti.

7 Lausuntopalaute

Tiedoksi lausunnonantajille: Lausunnot pyydetään antamaan poikkeuksellisesti tavanomaisen kuuden viikon sijasta neljässä viikossa. Perusteena tähän on, että raportointivelvollisuuden aikaansaavien raja-arvojen korotuksella on erityistä merkitystä sellaisille pörssiyrityksille, jotka nykyisin nojalla ovat velvollisia raportoimaan kuluva vuodesta 2025, vaikka niiden palveluksessa on vähemmän kuin 1 000 henkilöä, mitä EU:n lainvalmisteluelimet ehdottavat raja-arvoksi. Jos lainmuutosta koskeva hallituksen esitys voidaan saattaa eduskunnan käsiteltäväksi vielä tänä vuonna, nämä yhtiöt saavat varmemman käsityksen tulevasta oikeustilasta, jonka varassa ne voivat jo ensi vuoden alussa tehdä päätöksen raportointinsa lopettamisesta tai sen jatkamisesta vapaaehtoisesti. Lausuntoaikaa on lyhennetty tarkoituksessa mahdollistaa osaltaan hallituksen esityksen viimeistely kuluvan vuoden loppuun mennessä. Lyhentämisen ei arvioida vaikeuttavan mainittavasti lausuntopyyntöön perehtymistä ja lausunnon laatimista ottaen huomioon, että ehdotettuja säännösmuutoksia ja -lisäyksiä on suhteellisen vähän ja ne perustuvat Euroopan unionin lainsäädäntöelimien ehdotuksiin, jotka on julkistettu jo aiemmin.

Luonnoksesta järjestettiin lausuntokierros *.*-*.2025, jossa annettiin kaikkiaan [*] lausuntoa, jotka ovat kokonaisuudessaan saatavilla osoitteessa Lausuntopalvelu.fi (diaarinumero: VN/[*]/2025). Seuraavassa esitetään tiivistelmä kannanottojen keskeisestä sisällöstä. Tiivistelmä kohdentuu ensisijaisesti niihin seikkoihin, joihin lausunnoissa kiinnitettiin huomiota muutosdirektiivin kansallisen täytäntöönpanon osalta.

7.1 [*]

7.2 Lausuntopalaute arviointiin perustuvat jatkotoimet

Esityksen viimeistelyssä on otettu huomioon saatu lausuntopalaute seuraavasti:

– [*].

8 Säännöskohtaiset perustelut

Taustatiedoksi lausunnonantajille: Tämä lausuntopyynnön kohteena oleva luonnos hallituksen esitykseksi pohjautuu ensisijaisesti jäsenvaltioiden hallituksia edustavan Euroopan unionin Neuvoston toimesta laadittuihin artikloihin, jotka sisältyvät neuvotteluvaltuutukseen 23.6.2025 (COM(2025) 81 final, Brussels, 21 June 2025; <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10276-2025-INIT/en/pdf>).

⁷ Poikkeuksena pienyrityksen tilinpäätösinformaatiota koskevat direktiivivelvoitteet, joista jäsenvaltiot eivät saa säätää ankarammin.

- Seuraavien säännöskohtaisten perustelujen yhteydessä myös esitetään alaviitteinä, miten yhtäältä Komission alkuperäisen direktiiviehdotuksen 26.2.2025 (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/HTML/?uri=CELEX:52025PC0081>) ja toisaalta Parlamentin raporttiluonnoksen 26.5.2025 (https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/JURI-PR-774282_EN.pdf) sisällöt eroavat Neuvoston neuvotteluvaltuudesta.
- Neuvottelut Euroopan unionin Parlamentin ja Komission kanssa alkanevat kuluvan vuoden lokakuussa. Työ- ja elinkeinoministeriö kuitenkin pitää tarkoituksenmukaisena lausuntopyynnön esittämistä jo tässä vaiheessa, jotta direktiivimuutosten lopullisen sisällön varmistuttua voidaan mahdollisimman sujuvasti viimeistellä hallituksen esitys annettavaksi Eduskunnan käsittelyyn.
- Edellä mainittuihin Komission ja Parlamentin asiakirjoihin sisältyvät kannanotot huomioon ottaen virkavalmistelussa on pidetty perusteltuna juontaa säännösluonnokset ensisijaisesti Neuvoston neuvotteluvaltuudessa esitetyistä artikloista. Ilmeistä kuitenkin on, että Neuvoston neuvotteluvaltuuteen sisältyvät tekstimuotoilut tulevat joiltakin osin muuttumaan neuvotteluissa Parlamentin ja Komission kanssa.
- Merkittävin kysymys neuvotteluissa tulee olemaan kestävyysraportoinnin soveltamisalan supistaminen, jota käsitellään edellä jaksossa 5.2.1.

8.1 Kirjanpitolaki

3 luku – Tilinpäätös ja toimintakertomus

1 a §. Toimintakertomus. Pykälän 5 momenttia muutetaan vastaamaan muutosdirektiivin 1.3 artiklaa siten, että velvollisuus kestävyysraportointiin määräytyy uusien kokorajojen mukaisesti.⁸ Lakiteknisesti kyse on viittaussäännöksestä. Yrityksen palveluksessa tulisi olla vähintään 1.000 henkilöä keskimäärin ja sen tulisi kerryttää liikevaihtoa ainakin 450 miljoonaa euroa.

Uusi 6 momentti on kansallinen säännös, joka koskee mahdollisen informaation esittämistä kestävyysseikoista sellaisessa yrityksessä, joka ei ole lakiperusteisesti velvollinen kestävyysraportointiin. Tarkoituksena on selventää oikeustilaa, jotta toimintakertomuksista ilmenisi, milloin tietoja kestävyysseikoista esitetään muuten kuin 7 luvussa tarkoitetun kestävyysraportointikertomuksen muodossa. Siinä tapauksessa, että tällaista informaatiota esitetään, säännöksen edellyttämä nimenomainen lausuma siitä, ettei kyse ole kestävyysraportista, on omiaan vähentämään riskiä toimintakertomuksen lukijoiden harhautumisesta ja mahdollisesti myös viherpesua koskevista aiheettomista epäilyistä. Sanamuotonsa mukaisesti säännös koskee yksinomaan toimintakertomusinformaatiota; yritysten muussa yhteydessä julkistamat tiedot jäävät soveltamisalan ulkopuolelle.

Jäljempänä tilintarkastuslain 3 lukuun ehdotettavan 5 c §:n myötä yritys voisi liittää edellä tarkoitettuun toimintakertomukseen kestävyysvarmennustarkastajan lausunnon kestävyysinformaation validoimiseksi, vaikka kyse ei olekaan kestävyysraportista. Lausunnon pyytämiseen ei kuitenkaan ole velvoitetta, vaan yritys itse päättää sen tarpeellisuudesta. Viitattu säännösehdotus tilintarkastuslaissa ei myöskään estä muun tahon – esimerkiksi kotimaisen tai kansainvälisen

⁸ Tässä luonnoksessa hallituksen esitykseksi on pitäydytty Neuvoston neuvotteluvaltuuden 23.6.2025 tarkoittamissa raja-arvoissa. Komission direktiiviehdotus 26.2.2025 ei sisällä liikevaihtokriteerin korottamista. Parlamentin raporttiluonnoksessa 26.5.2025 henkilöstömäärää koskeva kriteeri on kolminkertainen verrattuna Neuvoston esittämään.

luokituslaitoksen taikka KRT-auktorisoimattoman HT- tai KHT-tilintarkastajan – toimimista varmentajana, jos yritys pitää sitä tarkoituksenmukaisena.

7 luku – Kestävyyssraportointi

1 §. Soveltamisala. Pykälän voimassaolevaa *1 momenttia* tarkennetaan vastaamaan muutosdirektiivin **1.3** artiklan mukaisia raja-arvoja kestävyysraportointiyritykselle. Lisäksi *2 momenttia* selvennetään **1.4** artiklan edellyttämällä tavalla rajaamalla raportointivelvoitteen ulkopuolelle yhteissijoitusyritykset samoin kuin vaihtoiset sijoitusrahastot.

Pykälän uusi *7 momentti* kansallisena säännöksenä mahdollistaa myös sellaiselle yritykselle, joka ei kuulu direktiivin ja lain tarkoittamiin kestävyysraportointivelvollisiin oma-aloitteisen sitoutumisen lain raportointivelvoitteisiin, jotta yritys niin halutessaan voisi rinnastua täysimääräisesti kestävyysraportointiyrityksiin. Tällainen sitoutuminen olisi asianomaisen yrityksen omassa päätösvallassa, toteutettavissa esimerkiksi kilpailullisten ja rahoituksen saatavuuteen liittyvien seikkojen niin vaatiessa.

2 §. Määritelmät. Pykälää täydennetään uusilla *14–16 kohdilla*, jotka lakiteknisesti edesauttavat muutosdirektiiviin perustuvien säännösten luettavuutta. Uusia määritelmiä hyödynnetään jäljempänä ehdotettavissa 9a ja 11a §:issä.

4 §. Liiketoiminnan suhde kestävyysseikkoihin sekä liiketoiminnan toimintaperiaatteet. Pykälän *1 momentin 4 kohta* koskee ilmastointitavoitteiden huomioonottamista kestävyysyrityksen toiminnassa. Voimassaoleva säännös velvoittaa toimintasuunnitelmien laatimiseen siten, että ne osaltaan varmistavat ilmastotavoitteen saavuttamista. Kohdan perustana oleva tilinpäätösdirektiivin **19a.2.iii** artikla⁹ on uudelleenmuotoiltu muutosdirektiivillä:¹⁰ suunnitelmien avulla tulee varmistaa (engl. *ensure*), että yrityksen liiketoimintamalli ja strategia edesauttavat (engl. *contribute*) tavoitteen toteutumista.¹¹ Artiklassa ei myöskään enää ole nimenomaisesti mainittu 1,5 celsius-asteen alentamistavoitetta. Momenttiehdotus on laadittu artiklaa vastaavaksi ja siihen on

⁹ Alkuperäinen sanamuoto: “. . . yrityksen suunnitelmat, mukaan lukien täytäntöönpanotoimet ja niihin liittyvät rahoitus- ja investointisuunnitelmat, sen varmistamiseksi, että sen liiketoimintamalli ja -strategia sopivat yhteen kestäväan talouteen siirtymisen kanssa ja tekevät mahdolliseksi rajoittaa ilmaston lämpeneminen 1,5 celsiusasteeseen ilmastomuutosta koskevan Yhdistyneiden kansakuntien puitesopimuksen nojalla 12 päivänä joulukuuta 2015 hyväksytyn Pariisin sopimuksen, jäljempänä ’Pariisin sopimus’, mukaisesti ja saavuttaa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2021/1119 vahvistettu ilmastoneutraaliuden saavuttamista vuoteen 2050 mennessä koskeva tavoite . . .” | (engl.): “. . . the plans of the undertaking, including implementing actions and related financial and investment plans, to ensure that its business model and strategy are compatible with the transition to a sustainable economy and with the limiting of global warming to 1,5 °C in line with the Paris Agreement under the United Nations Framework Convention on Climate Change adopted on 12 December 2015 (the ‘Paris Agreement’) and the objective of achieving climate neutrality by 2050 as established in Regulation (EU) 2021/1119 of the European Parliament and of the Council . . .”

¹⁰ Tämä muutosehdotus on esitetty Neuvoston neuvotteluvaltuudessa; Komission direktiiviehdotus ja Parlamentin raporttiluonnos eivät käsittele asiaa.

¹¹ Engl. “. . . the plans of the undertaking, including implementing actions and related financial and investment plans, to ensure that its business model and strategy contribute to the transition to a sustainable economy and to the limiting of global warming in line with the Paris Agreement under the United Nations Framework Convention on Climate Change adopted on 12 December 2015 (the ‘Paris Agreement’) and with the objective of achieving climate neutrality by 2050 as established in Regulation (EU) 2021/1119 of the European Parliament and of the Council . . .”

sisällytetty myös voimassaolevasta momentista uupunut kestävään talouteen siirtymistä koskeva maininta, jota artikla edellyttää.

9 a §. *Poikkeukset taksonomia-asetuksessa säädetyistä vaatimuksista ja indikaattoreista.* Uusi pykälä käsittää muutosdirektiivillä lisättävän **19b** artiklan täytäntöönpanoa edellyttävät säännökset. Jäljempänä 19 §:n 2 momentissa muutettavaksi ehdotettavan 4 kohdan viittaussäännöksellä tulee huomioonotetuksi myös mainittua artiklaa vastaava **29aa** artikla konsernin emoyrityksestä.¹² Mainittujen artiklojen mukaisesti pykälässä säädetään helpotuksista taksonomia-asetuksen vaatimuksiin.¹³

11 §. *Tiedot arvo- ja toimitusketjusta.* Pykälää täydennetään vastaamaan muutosdirektiivin **19a.3**:n artiklan vaatimuksia. Kestävyysyrityksen sopimusperusteinen tiedonsaantioikeus arvo- ketjunsä yrityksiltä rajoitetaan niin sanotussa vapaaehtoisessa raportointistandardissa määritellyn informaation (2 mom.). Rajoituksen vastainen sopimusehto on pätemätön. Siinä tapauksessa, että kestävyysyritys esittää *ad hoc* pyynnön muun tiedon saamiseksi, sen tulee samalla kertoa ketjuyritykselleen tämän oikeudesta kieltäytyä tiedon antamisesta (3 mom.).

Komissio säätää mainitusta standardista myöhemmin omalla asetuksellaan. Muutosdirektiivin mukaisesti ehdotettu helpotus tiedonantovelvoitteisiin koskee enintään 1.000 henkilöä työllistäviä ketjuyrityksiä.¹⁴

Rajoitus vaikuttaa myös kestävyysraportointiyrityksen raportoinnin tietosisältöön. Siten ehdotetaan mainittua 19a.3 artiklaa vastaavasti, että rajoitus tulee otettavaksi huomioon, kun arvioidaan, ovatko raportointivaatimukset täytetty kestävyysraportissa (4 mom.). Jäljempänä tilintarkastuslain 3 luvun 5a §:n uudeksi 4 momentiksi ehdotettavassa säännöksessä huomioidaan tämä tiedonsaantirajoitus myös laadittaessa varmennuskertomusta kestävyysraportista.

Pykälän uusi 5 momentti täsmentää 19a.3 artiklan tavoin, ettei rajoitus tietojen pyytämiselle arvoketjun yrityksiltä poissulje kestävyysraportointiyritykseltä velvollisuutta täyttää sellaisia asianmukaisen huolellisuuden edellyttämiä informointivelvoitteita, joista säädetään muualla EU:n säädöksissä tai Suomen laissa.¹⁵ Koska 19a.3 artikla sisältyy tilinpäätösdirektiiviin, mainittu direktiivi on lakiteknisen selvyyden vuoksi kuitenkin nimenomaisesti rajattu säännöksen ulkopuolelle. Puolestaan se, mikä on tämän momenttiehdotuksen suhde yritys vastuudirektiivissä edellytettynä asianmukaiseen huolellisuuteen, tulee ratkaistavaksi viimeksi mainittua direktiiviä koskevan Omnibus I -muutosehdotuksen käsittelyn yhteydessä.

¹² Artikloja 19b ja 29 aa ehdotetaan yksinomaan Komission direktiiviehdotuksessa; Neuvoston neuvotteluvaltuus ja Parlamentin raporttiluonnos eivät sisällä vastaavia säännösluonnoksia.

¹³ Säännösluonnos perustuu sanamuotoon Neuvoston neuvotteluvaltuudessa: 19b artiklan mukaisesti helpotus koskee yksinomaan sellaisia kestävyysraportointiyrityksiä, joiden liikevaihto yltää enintään 450 miljoonaan euroon. Pykäläehdotukseen tätä ei ole sisällytetty, koska Neuvoston neuvotteluvaltuudessa mainittu raja-arvo kuuluu itsessään kestävyysraportointiyrityksen määritelmään. Rajoituksen toistaminen pykäläehdotuksessa olisi siten päällekkäisenä tarpeetonta.

¹⁴ Komission direktiiviehdotus ja Neuvoston neuvotteluvaltuutus on tältä osin samasisältöisiä. Toisaalta Parlamentin raporttiluonnoksessa kynnysarvo on asetettu korkeammalle: enintään 3.000 työntekijään samalla edellyttäen myös 450 miljoonan euron liikevaihtorajan alittamista.

¹⁵ Neuvoston neuvotteluvaltuuden mukainen muotoilu (engl.) ”Nothing . . . affects information requests for purposes other than for the reporting of sustainability information as required by this Directive, including Union requirements on undertakings to conduct a due diligence process”. Komission alkuperäisessä direktiiviehdotuksessa säännös kuuluu (engl.): “. . . without prejudice to Union requirements on undertakings to conduct a due diligence process”.

Pykälän uusi 6 momentti juontuu **19a.2** artiklan muutoksesta. Kirjanpitolakia koskeneen aieman muutoksen 1249/2013 täytäntöönpanosäännös sallii kestävyysraportointiyrityksen jättävän esittämättä arvoketjustaan sellaisen tiedon, jota yritys ei ole saanut käyttöönsä toimenpiteistään huolimatta. Tämä poikkeus on sallittu vain tilikautena, jona kestävyysraportointi aloitetaan ja kahtena seuraavana tilikautena. Lisäksi edellytetään, että kestävyysraportissa esitetään peruste, miksei asianomaista tietoa ole saatu, sekä ne toimenpiteet, joiden avulla kestävyysraportointiyritys suunnittelee saavansa tiedon käyttöönsä vastaisuudessa. Mainitusta 19a.2 artiklasta ehdotetaan nyt poistettavaksi edellä mainittu ajallinen rajoitus. Tämän muutoksen täytäntöönpanemiseksi vastaava säännös ehdotetaan sisällytettäväksi lakiin. Jäljempänä 19 §:n 2 momentissa muutettavaksi ehdotettavan 4 kohdan viittaussäännöksellä tulee huomioonotetuksi myös mainittua **19a.2** artiklaa vastaava **29a.3** artikla konsernin emoyrityksestä.¹⁶

11 a §. Salassapito-oikeus. Uusi pykälä on tarpeen **19a.4** artiklan täytäntöönpanemiseksi. Artikla mahdollistaa sekä kestävyysraportointiyrityksen taloudelliselle asemalla erityisen haitallisen tiedon esittämättä jättämisen samoin kuin EU:n liikesalaisuus- ja EDIRPA-säädöksiin perustuvan salassapito-oikeuden pysyttämisen myös kestävyysraportoinnissa.¹⁷

16 §. Lyhennetty kestävyysraportti. Pykälä kumotaan tarpeettomana, sillä muutosdirektiivillä yhtäältä korotetaan kestävyysraportointivelvollisuuden aikaansaavat raja-arvot siten, että pienet ja keski-suuret yritykset jäävät soveltamisalan ulkopuolelle, ja toisaalta nimenomaisesti poistetaan direktiivitekstistä lainkohdan perustana olleet **19a.6** ja **19a.7** artiklat.¹⁸

19 §. Konsernikestävyysraportti. Pykälän 1 momentissa raja-arvot konsernikestävyysraportin laatimiselle korotetaan muutosdirektiivin **29a.1** artiklan mukaisiksi.¹⁹ Lisäksi 2 momentin 6 kohta täydennetään **29aa** artiklaa vastaavalla tavalla käsittämään myös taksanomiasäätöasetukseen perustuvat helpotukset.²⁰

22 §. Kestävyysraportin ja toimintakertomuksen digitaalisuus. Pykälää täydennetään uudella 3 momentilla, joka täsmentää muutosdirektiivin **29d.1** ja **29d.2** artiklan mukaisesti, että XBRL-merkinnät tulevat lisättäviksi digitaaliseen kestävyysraporttiin ja toimintakertomukseen vasta, kun Komissio on erikseen säätänyt, miten merkinnät on tehtävä.²¹

27 §. Vastuu kestävyysraportista ja konsernikestävyysraportista. Pykälän 1 momenttia täydennetään kestävyysdirektiivin **33.1** artiklan ensimmäisen alakohdan mukaisesti siten, että yrityksen vastuu ulottuu myös kestävyysraportin ja toimintakertomuksen laatimiseen digitaalisesti.

¹⁶ Kumpikin mainituista artikloista sisältyy yksinomaan Parlamentin raporttiluonnokseen; Komission direktiiviehdotus ja Neuvoston neuvotteluvaltuus eivät ehdota niitä koskevia muutoksia.

¹⁷ Pykäläluonnos juontuu yksinomaan Neuvoston neuvotteluvaltuuteen sisältyvästä säännös ehdotuksesta; vastaavaa artiklaa ei ole Komission direktiiviehdotuksessa eikä Parlamentin raporttiluonnoksessa.

¹⁸ Komission direktiiviehdotus ja Neuvoston neuvotteluvaltuus ovat samasanaisia kumoamisesta; Parlamentin raporttiluonnoksessa ei mainita asianomaisia artiklakohtia.

¹⁹ Säännösluonnos perustuu Neuvoston neuvotteluvaltuuden mukaiseen sanamuotoon. Komission muutosehdotuksessa raja-arvo asetetaan 1.000 hengen työllistämiseen ilman 450.000 miljoonan euron liikevaihdon vaatimusta. Parlamentin kanaluonnoksessa henkilöstöä koskeva raja-arvo on kolminkertainen Neuvoston neuvotteluvaltuuteen verrattuna.

²⁰ Säännösluonnos seuraa Komission direktiiviehdotuksen sanamuotoa, jota käsitellään edellä 9 a §:n yhteydessä. Neuvoston neuvotteluvaltuudessa ja Parlamentin raporttiluonnoksessa ei sivuta tätä asiaa.

²¹ Säännösluonnos pohjautuu Komission direktiiviehdotukseen ja sen kanssa samasanaiseen Neuvoston neuvotteluvaltuuteen (engl.): ”Until such rules on the marking up are adopted by way of that Delegated Regulation, undertakings shall not be required to markup their sustainability reporting.” Parlamentin raporttiluonnoksessa ei käsitellä tätä kysymystä.

Toisaalta mainitun artiklan toisen alakohdan tavoin pykälän uusi 2 *momentti* poissulkee vastuun digitaalisen muodossa esitettävien tietojen sisällöstä, koska esimerkiksi hallitus ei voine todentaa käytännössä, onko tiedot varustettu XBRL-merkinnöin siten kuin komission asetuksella säädetään.²²

28 §. *ETA-alueen ulkopuoliseen määräysvaltaan perustuva raportointivelvollisuus.* Pykälän 1 momentin 1 kohta, 2 momentin 1 kohta ja 3 momentin 5 kohta käsittävät muutosdirektiivin **40a.1** artiklan toisen, neljännen ja viidennen alakohdan edellyttämät täsmennykset.²³

8.2 Tilintarkastuslaki

3 luku – Tilintarkastuksen ja kestävyysraportointivarmentamisen sisältö

5 a §. *Kestävyysraportoinnin varmennuskertomus.* Pykälän 4 *momenttia* täydennetään toisella virkkeellä, joka perustuu muutosdirektiivin 34.2a artiklaan.²⁴ Sen mukaisesti kestävyysraportointitarkastajan on otettava huomioon, mitä kirjanpitolain 7 luvun 11 §:n 2 momentissa säädetään kestävyysraportointiyrityksen velvollisuudesta pidättäytyä kysymästä muita kuin mainitussa momentissa tarkoitettuja tietoja arvoketjuunsa kuuluvalla yrityksellä, jossa viimeksi päättyneellä tilikaudella on ollut palveluksessa enintään 1 000 henkeä keskimäärin ja liikevaihto enintään 450 miljoonaa euroa. Koska mainittu säännös rajoittaa kestävyysraportin laatimista, se rajoittaa myös kestävyysraportoinnin varmentamisen ulottuvuutta.

5 c §. *Kestävyysraportointitarkastajan muu varmennustehtävä.* Pykälä on uusi kansallinen säännös, jonka nojalla kestävyysraportointitarkastaja voi antaa kestävyysseikkoja koskevien tietojen todenperäisyydestä varmentavan lausunnon siinäkin tapauksessa, että tiedot esitetään muuten kuin lakisääteisen kestävyysraporttina toimintakertomuksessa. Tämä mahdollisuus olisi muidenkin kuin kirjanpitolain 7 luvussa säädetyllä tavalla kestävyysraportointiin velvollisten yritysten käytettävissä. Pykälän tarkoittamaa lausuntoa koskevista vaatimuksista säädetään samasisältöisesti kuin mikä koskee kestävyysvarmennuskertomusta.

9 Voimaantulo

Ehdotetaan, että lait tulevat voimaan 31.12.2025, ja että niitä saataisiin soveltaa jo 1.1.2025 ja sen jälkeen alkavina tilikausina.

Lainmuutosta voitaisiin soveltaa jo tilikaudella, joka on alkanut ennen lain voimaantuloa 1.1.2025 tai sen jälkeen alkaneella tilikaudella. Tämä on muutosdirektiivin tarkoituksen mukaista, vaikka direktiivissä ei vastaavasti säädetä, vaan edellytetään jäsenvaltioiden panevan direktiivivelvoitteet voimaan 31.12.2025 mennessä ([*] art.). Säännös on tarpeen, jotta vältettäisiin tilanne, jossa muutosdirektiivin tarkoittama oikeushenkilö olisi velvollinen laatimaan kestävyysraportin tilivuodelta 2025 direktiivin tavoitteen vastaisesti. Ehdotuksen sanamuodon nojalla tällainen takautuva soveltaminen olisi kuitenkin oikeushenkilön itsensä päätettävissä, jottei

²² Säännösluonnoksen perustana ovat Komission direktiiviehdotus ja sen kanssa samasanainen Neuvoston neuvotteluvaltuus; Parlamentin raporttiluonnoksessa ei käsitellä mainittua artiklaa.

²³ Pykäläehdotuksen mukaiset raja-arvot juontuvat tältä osin keskenään yhdenmukaisista Komission direktiiviehdotuksesta ja Neuvoston neuvotteluvaltuudesta; Parlamentti puolestaan asettaisi raja-arvot korkeammalle: 3.000 työntekijään ja 450 miljoonan euron liikevaihtoon.

²⁴ Momenttiluonnoksen pohjana on Neuvoston neuvotteluvaltuus; Komission direktiiviehdotus eroaa siitä, ettei toisena raja-arvona ole 450 miljoonan euron liikevaihtoa. Puolestaan Parlamentin kanaluonnoksessa henkilöstömäärää koskeva raja-arvo on kolminkertainen Neuvoston ja Komission esittämään verrattuna.

estettäisi tilivuotta 2025 koskevan raportin laatimista vapaaehtoisesti siihen halukkailta. Vastaavalla tavalla on säädetty muun muassa kirjanpitolain muuttamista koskevissa laeissa 991/2024, 605/2024 ja 1249/2023.

Erikseen ehdotetaan säädettäväksi tilintarkastusdirektiivin uuden **45.5b** artiklan mukaisesti, että 31.12.2030 päättyvänä siirtymä kautena kestävyysraportoinnista voi antaa varmennuskertomuksen myös ETA:n ulkopuolinen tilintarkastusyhteisö ja tilintarkastaja, jos se on esittänyt Tilintarkastusvalvonnalle artikkelissa edellytetyt tiedot ja selvitykset.²⁵

10 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Lakiehdotus ei vaikuta perusoikeuksiin eikä se käsitä muitakaan seikkoja, joiden toteuttamiselle perustuslaillisilla näkökohdilla olisi merkitystä.

Edellä mainituilla perusteilla lakiehdotus voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Ponsi

Koska muutosdirektiivissä on säännöksiä, jotka ehdotetaan pantaviksi täytäntöön lailla, annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

²⁵ Säännösluonnoksen perustana on Neuvoston neuvotteluvaltuus; Komission direktiiviehdotukseen ja Parlamentin raporttiluonnokseen ei sisälly vastaavanlaisia säännösehdotuksia.

Laki

kirjanpitolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan kirjanpitolain (1336/1997) 7 luvun, sellaisena kuin se on laissa 1249/2023, 16 §,
muutetaan 3 luvun 1 a §:n 5 momentin johdantokappale, 7 luvun 1 §:n 1 ja 2 momentti, 4 §:n
1 momentin 4 kohta, 19 §:n 1 momentti ja 2 momentin 6 kohta, 27 §:n 1 momentti ja 28 §:n 1
momentti, 2 momentin johdantokappale ja 1 kohta ja 3 momentin 5 kohta, sellaisina kuin niistä
on 3 luvun 1 a §:n 5 momentin johdantokappale laissa 1249/2023, sekä
lisätään 3 luvun 1 a §:ään uusi 6 momentti, 7 luvun 1 §:ään uusi 7 momentti, 2 §:n 1 moment-
tiin uudet 14–16 kohdat, lukuun uusi 9 a § ja 11 §:ään uusi 2–6 momentti, lukuun uusi 11 a §,
22 §:ään uusi 3 momentti ja 27 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

3 luku

Tilinpäätös ja toimintakertomus

1 a §

Toimintakertomus

[5 mom.] Tämän lain 7 luvun 1 §:ssä tarkoitetun kestävyysraportointiyrityksen on esitettävä
toimintakertomuksessa:

[6 mom.] Jos muun yrityksen kuin kestävyysraportointiyrityksen toimintakertomukseen si-
sällytetään tietoja 7 luvun 2 §:n 10 kohdassa tarkoitetuista kestävyysseikoista, toimintakerto-
muksessa on näiden tietojen yhteydessä selkeästi ilmoitettava, etteivät ne muodosta lain tarkoit-
tamaa kestävyysraporttia. Jos kestävyysraportointitarkastaja on antanut tiedoista tilintarkastus-
lain 3 luvun 5 c §:ssä tarkoitetun lausunnon, se on liitettävä toimintakertomukseen. Sen estä-
mättä, mitä edellä tässä momentissa säädetään, muu yritys kuin kestävyysraportointiyritys voi
sitoutua kestävyysraportin laatimiseen tämän lain 7 luvun 1 §:n 7 momentissa tarkoitettulla ta-
valla

7 luku

Kestävyysraportointi

1 §

Soveltaisala

[1 mom.] Tämän luvun säännöksiä sovelletaan sellaiseen suuryritykseen ja suurkonsernin
emoyritykseen, jossa viimeksi päättyneellä ja sitä edeltäneellä tilikaudella on ollut palveluk-
sessa enemmän kuin [1 000] henkeä keskimäärin ja liikevaihtoa on kertynyt enemmän kuin

[450] miljoonaa euroa. Emoyritys, joka laatii konsernikestävyysraportin, ei ole velvollinen laatimaan kestävyysraporttia erikseen omasta toiminnastaan.

[2 mom.] Yrityksellä tarkoitetaan tässä luvussa osakeyhtiöitä ja osuuskuntia sekä muita tilinpäätösdirektiivin soveltamisalaan kuuluvia oikeushenkilöitä lukuun ottamatta kestävyysliittymien tietojen antamisesta rahoituspalvelusektorilla annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/2088 2 artiklan 12 kohdan b alakohdassa tarkoitettua vaihtoehtoista sijoitusrahastoa ja mainitun kohdan f alakohdassa tarkoitettua yhteissijoitusyritystä.

[7 mom.] Muu kuin 1 momentissa tarkoitettu yritys voi hallituksen tai vastaavan toimitielimen julkistamalla päätöksellä sitoutua 2 §:n 7 kohdassa tarkoitettuun kestävyysraportointiin ja saatamaan kestävyysraporttinsa varmennettavaksi tilintarkastuslain mukaisesti sekä noudattamaan mitä tässä luvussa ja muualla laissa säädetään kestävyysraportointiyrityksestä. Tällaista yritystä pidetään 2 §:n 9 momentissa tarkoitettuna kestävyysraportointiyrityksenä ja siihen sovelletaan, mitä 27 §:ssä säädetään vastuusta. Tässä momentissa tarkoitettu yritys voi olla myös muunlainen oikeushenkilö kuin mitä 2 momentissa tarkoitetaan.

2 §

Määritelmät

Tässä luvussa tarkoitetaan

14) *taksonomia-asetuksella* Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2020/852 kestävästä sijoittamisesta helpottavasta kehyksestä ja asetuksen (EU) 2019/2088 muuttamisesta;

15) *liiketalousdirektiivillä* Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä (EU) 2016/943 julkistamattoman taitotiedon ja liiketoimintatiedon (liiketalousasiain) suojaamisesta laittomalta hankinnalta, käytöltä ja ilmaisemiselta;

16) *EDIRPA-asetuksella* Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2023/2418 väliin perustamisesta Euroopan puolustusteollisuuden vahvistamiseksi yhteistoiminnallisten hankintojen avulla (EDIRPA).

4 §

Liiketoiminnan suhde kestävyysseikkoihin sekä liiketoiminnan toimintaperiaatteet

[1 mom.] Kestävyysraportissa on esitettävä tiivistetyt kuvaukset:

4) täytäntöönpanon rahoitus- ja investointisuunnitelmista ja muista suunnitelmista, joilla varmistetaan, että kestävyysraportointiyrityksen liiketoimintamalli ja strategia edesauttavat kestävään talouteen siirtymistä ja ilmastonmuutosta koskevaan Yhdistyneiden Kansakuntien puitesopimukseen liittyvässä Pariisin sopimuksessa (SopS 76/2016) hyväksytyn tavoitteen saavuttamista ilmaston lämpenemisen rajoittamiseksi sekä puitteiden vahvistamisesta ilmastoneutraaliuden saavuttamiseksi sekä asetusten (EY) N:o 401/2009 ja (EU) 2018/1999 muuttamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2021/1119 vahvistetun tavoitteen toteutumista ilmastoneutraaliuden saavuttamiseksi vuoteen 2050 mennessä (*eurooppalainen ilmastolaki*);

9 a §

Poikkeukset taksonomia-asetuksessa säädetyistä vaatimuksista ja indikaattoreista

[1 mom.] Tässä pykälässä säädetään poikkeuksista taksonomia-asetuksen 8 artiklan vaatimuksista kestävyysraportointiyritykselle.

[2 mom.] Jos 1 momentissa tarkoitettu kestävyysraportointiyritys ilmoittaa täyttävänsä kokonaan tai osaksi taksonomia-asetuksen 3 ja 9 artiklassa säädetyt vaatimukset ympäristöllisesti kestäväälle toiminnalle, sen on annettava kestävyysraportissaan selvitys siitä, millä tavalla ja missä määrin sen toiminta täyttää vaatimukset.

[3 mom.] Edellä 2 momentissa tarkoitettussa selvityksessä muuta kuin rahoitustoimintaa harjoittavan kestävyysraportointiyrityksen on esitettävä indikaattoreina:

1) osuus liikevaihdosta, joka kertyy taksonomia-asetuksen 3 ja 9 artiklan tarkoittamalla tavalla ympäristöllisesti kestävästä tuotteista tai palveluista; ja

2) osuus investoinneista, jotka kohdistuvat taksonomia-asetuksen 3 ja 9 artiklan tarkoittamalla tavalla ympäristöllisesti kestäviin tuotantovälineisiin tai -prosesseihin.

[4 mom.] Sen lisäksi mitä 3 momentissa säädetään, siinä tarkoitettu kestävyysraportointiyritys voi esittää indikaattorina toimintamenoistaan osuuden, joka kohdistuu taksonomia-asetuksen 3 ja 9 artiklassa tarkoitettuihin ympäristöllisesti kestäviin tuotantovälineisiin tai -prosesseihin.

[5 mom.] Jos kestävyysraportointiyritys esittää täyttävänsä vain tietyt edellytykset, joista taksonomia-asetuksen 3 artiklassa säädetään, sen on esitettävä 3 momentissa tarkoitettujen osuuden näiden edellytysten mukaisesti. Se voi myös esittää 4 momentissa tarkoitettujen osuuden näiden edellytysten mukaisesti.

11 §

Tiedot arvo- ja toimitusketjusta

[2 mom.] Kestävyysraportointiyritys ei saa sopimuksella tai muulla järjestelyllä velvoittaa arvoketjuunsa kuuluvaa yritystä, joka on työllistänyt keskimäärin enintään 1 000 henkilöä viimeksi päättyneellä tilikaudella, antamaan muita kuin sellaisia tietoja, joista säädetään tilinpäätösdirektiivin 29 ca artiklaan perustuvissa raportointistandardeissa.

[3 mom.] Edeltävän 2 momentin vastainen ehto on pätemätön. Jos kestävyysraportointiyritys pyytää arvoketjuunsa kuuluvalla yritykseltä muita kuin mainitun momentissa tarkoitettuja tietoja, ne on yksilöitävä pyynnössä ja samalla ilmoitettava, että yrityksellä on oikeus olla antamatta asianomaisia tietoja.

[4 mom.] Kestävyysraportointiyrityksen kestävyysraportti täyttää raportointia koskevat vaatimukset 2 momentissa tarkoitettuja yrityksiä koskevien tietojen osalta.

[5 mom.] Mitä edellä tässä pykälässä säädetään, ei rajoita tilinpäätösdirektiiviä lukuun ottamatta Euroopan unionin lainsäädännössä tai sen perusteella Suomen laissa asianmukaisesta huolellisuudesta (*due diligence*) säädettyjen tiedonantovelvoitteiden noudattamista.

[6 mom.] Jollei kestävyysraportointiyritys saa arvoketjuunsa koskevaa tietoa käyttöönsä muusta kuin 2 momentissa tarkoitettusta syystä, se on esitettävä kestävyysraportissa selvitys:

1) toteuttamistaan toimenpiteistä tiedon saamiseksi;

2) syistä, jonka vuoksi tietoa ei ole saatu;

3) suunnittelemistaan toimenpiteistä tiedon hankkimiseksi vastaisuudessa.

11 a §

Salassapito-oikeus

[1 mom.] Jos 3–8 §:ssä tarkoitettujen tiedon julkistaminen olisi erityisen haitallista kestävyysraportointiyrityksen taloudelliselle asemalle, tieto saadaan jättää esittämättä kestävyysraportissa edellyttäen, että:

1) tämä menettely ei vaaranna riittävän ja tasapuolisen kuvan saamista kestävyysraportointiyrityksen kehityksestä, tuloksesta ja taloudellisesta asemasta tai sen olennaisista riskeistä tai vaikutuksista kestävyysseikkoihin;

2) asianomaista tietoa ei ole mahdollista sisällyttää yhdisteltynä muihin tietoihin tai muutoin esittää tavalla, joka ei merkittävästi vaaranna kestävyysraportointiyrityksen taloudellista asemaa;

3) tästä menettelystä ilmoitetaan kestävyysraportissa; ja

4) kestävyysraportointiyritys arvioi kunkin tilikauden päättyessä, onko julkistamatta jättäminen edelleen perusteltua.

[2 mom.] Sen lisäksi, mitä 2 momentissa säädetään, kestävyysraportissa saadaan jättää julkistamatta tieto, joka koskee kestävyysraportointiyrityksen henkistä pääomaa, immateriaalioikeuksia, tietotaitoa tai liikesalaisuusdirektiivin 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua innovaatiota edellyttäen, että kestävyysraportissa ilmoitetaan menettelystä ja kestävyysraportointiyritys arvioi kunkin tilikauden päättyessä, onko tiedon julkistamatta jättäminen edelleen perusteltua. Mitä tässä momentissa säädetään, koskee myös EDIRPA-asetuksen 2 artiklan 7 kohdassa tarkoitettua turvallisuusluokiteltua tietoa sekä muuta tietoa, jonka luvaton käsitteleminen tai julkistaminen on kielletty lailla tai Euroopan unionin säädöksellä luonnollisen henkilön yksityisyyden tai turvallisuuden suojelemiseksi taikka oikeushenkilön suojaamiseksi.

16 §

Lyhennetty kestävyysraportti

[kumotaan]

19 §

Konsernikestävyysraportti

[1 mom.] Jos suurkonsernilla on viimeksi päättyneellä ja sitä edeltäneellä tilikaudella ollut palveluksessa enemmän kuin [1 000] henkeä keskimäärin ja liikevaihtoa on kertynyt enemmän kuin [450] miljoonaa euroa, suurkonsernin toimintakertomukseen on sisällytettävä erillisenä osiona kestävyysraportti konsernin toiminnasta (konsernikestävyysraportti), jossa on esitettävät tiedot, jotka ovat tarpeen, jotta voidaan ymmärtää:

1) konsernin vaikutukset kestävyysseikkoihin;

2) miten kestävyysseikat vaikuttavat konsernin kehitykseen, tulokseen ja asemaan.

[2 mom.] Konsernikestävyysraporttiin on sisällytettävä:

6) tiedot indikaattoreista sekä taksonomia-asetuksen vaatimuksia ja indikaattoreita koskevista poikkeuksista 9 ja 9 a §:ssä säädettyä vastaavalla tavalla;

22 §

Kestävyysraportin ja toimintakertomuksen digitaalisuus

[3 mom.] Kestävyysraportointiyritys on velvollinen tekemään 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettut merkinnät, kun niiden sisällöstä ja muodosta on säädetty Euroopan unionin lainsäädännössä. Mitä tässä momentissa säädetään, koskee myös toimintakertomusta konsernista ja konsernikestävyysraporttia.

27 §

Vastuu kestävyysraportista ja konsernikestävyysraportista

[1 mom.] Mitä 3 luvun 7 a §:ssä säädetään vastuusta, koskee myös varmistumista siitä, että kestävyysraportti ja konsernikestävyysraportti sekä toimintakertomus ja konsernitoimintakertomus laaditaan ja julkistetaan

- 1) noudattaen tämän luvun säännöksiä ja raportointistandardeja, ja
- 2) sähköisessä XHTML-muodossa ja varustettuina XBRL-tunnisteilla siten kuin ESEF-asetuksessa säädetään.

[2 mom.] Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, vastuu ei koske 2 kohdassa tarkoitettujen tietojen esittämistä sähköisessä muodossa.

28 §

ETA-alueen ulkopuoliseen määräysvaltaan perustuva raportointivelvollisuus

[1 mom.] Mitä edellä tässä luvussa säädetään kestävyysraportoinnista, sovelletaan myös:

- 1) ETA-alueen ulkopuoliseen yritykseen, jolla on määräysvalta 1 §:n 2 momentissa tarkoitetussa oikeushenkilössä, jos tämä oikeushenkilö on 1 luvun 4 c §:n mukainen suuryritys;
- 2) muuhun kuin 1 kohdassa tarkoitettuun ETA-alueen ulkopuoliseen yritykseen, jonka Suomessa sijaitsevan sivuliikkeen liikevaihto oli yli 50 miljoonaa euroa viimeksi päättyneellä tilikaudella.

[2 mom.] Mitä 1 momentissa säädetään, ei kuitenkaan sovelleta ETA-alueen ulkopuoliseen yritykseen, jos sen liikevaihto konserniyrityksineen ETA-alueelta oli kahdelta viimeksi päättyneellä tilikaudella:

- 1) yhteensä enintään 450 miljoonaa euroa; tai

[3 mom.] Edellä 1 momentissa tarkoitetun oikeushenkilön ja sivuliikkeen tulee julkistaa kestävyysraportti, joka on laadittu tilinpäätösdirektiivin 40 b artiklan mukaisesti. Jollei ETA-alueen ulkopuolisen yrityksen sijaintivaltion lainsäädännöstä muuta johdu, julkistaminen on tehtävä 6 kuukauden kuluessa sen tilikauden päättymisestä, jota kestävyysraportti koskee. Kestävyysraportissa on esitettävä ETA-alueen ulkopuolisen yrityksen konsernista:

- 5) indikaattorit sekä taksonomia-asetuksen vaatimuksia ja indikaattoreita koskevista poikkeuksista 9 ja 9 a §:ssä säädettyä vastaavalla tavalla.

[1 mom.] Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20. Lakia sovelletaan 1 päivänä tammikuuta 2026 ja sen jälkeen alkaviin tilikausiin.

[2 mom.] Lakia voidaan soveltaa myös tilikaudella, joka on alkanut ennen tämän lain voimaantuloa, jos tilikausi on alkanut 1 päivänä tammikuuta 2025 tai sen jälkeen.

Helsingissä *.*.2025

Pääministeri

Työministeri

Laki

tilintarkastuslain 3 luvun muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tilintarkastuslain (1141/2015) 3 luvun 5 a §:n, sellaisena kuin se on laissa 1250/2023, 4 momentti, ja
lisätään 3 lukuun uusi 5 d § seuraavasti:

5 a §

Kestävyysraportoinnin varmennuskertomus

[4 mom.] Kestävyysraportointitarkastajan on suoritettava toimeksiantonsa siten, että 2 momentin tarkoittama lausunto esitetään ainakin tilinpäätösdirektiivin 34 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan a a alakohdassa tarkoitettulla tavalla rajoitetun varmuuden antavana johtopäätöksenä siitä, ettei ole havaittu mitään seikkaa, jonka perusteella voitaisiin päätellä, että kestävyysraportointi on oleellisesti virheellinen. Lausuntoa laadittaessa on otettava huomioon, mitä kirjanpitolain 7 luvun 11 §:n 2 momentissa säädetään kestävyysraportointiyrityksen velvollisuudesta pidättäytyä kysymästä muita kuin mainitussa momentissa tarkoitettuja tietoja arvoketjuunsa kuulualta yritykseltä, jossa viimeksi päättyneellä tilikaudella on ollut palveluksessa enintään 1 000 henkeä keskimäärin ja liikevaihto enintään 450 miljoonaa euroa.

5 d §

Kestävyysraportointitarkastajan muu varmennustehtävä

[1 mom.] Kestävyysraportointitarkastaja voi antaa myös muulle yritykselle kuin kestävyysraportointiyritykselle lausunnon kirjanpitolain 7 luvun 2 §:n 10 kohdassa tarkoitettua kestävyysseikasta, jota koskeva tieto sisältyy yrityksen laatimaan asiakirjaan. Lausunto esitetään 5 a §:n 4 momentissa tarkoitettulla tavalla rajoitetun varmuuden antavana johtopäätöksenä siitä, ettei ole havaittu mitään seikkaa, jonka perusteella voitaisiin päätellä, että yrityksen antama tieto kestävyysseikasta on oleellisesti virheellinen.

[2 mom.] Lausunnossa on yksilöitävä sen kohteena oleva asiakirja ja eriteltävä ne kestävyysseikat, joihin 1 momentissa tarkoitettu varmentaminen kohdistuu sekä esitettävä kuvaus varmentamisen laajuudesta yksilöiden ne kestävyysvarmennusstandardit, joiden mukaisesti varmentaminen on suoritettu. Lausunto päivätään ja allekirjoitetaan.

[3 mom.] Mitä 10 luvun 9 a §:ssä säädetään vahingonkorvauksesta, koskee myös tässä pykälässä tarkoitettua varmentamista.

[1 mom.] Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20. Lakia sovelletaan 1 päivänä tammikuuta 2026 ja sen jälkeen alkaviin tilikausiin.

[2 mom.] Lakia voidaan soveltaa myös tilikaudella, joka on alkanut ennen tämän lain voimaantuloa, jos tilikausi on alkanut 1 päivänä tammikuuta 2025 tai sen jälkeen.

[3 mom.] Sen estämättä, mitä muualla laissa säädetään, 3 luvun 5a §:ssä tarkoitettua kestävyysraportoinnin varmennuskertomuksen voi antaa viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2030 päättyviltä tilikausilta ETA:n ulkopuolinen tilintarkastusyhteisö tai tilintarkastaja, joka on ilmoittautunut Tilintarkastusvalvonnalle merkittäväksi 6 luvun 9 §:ssä tarkoitettuun rekisteriin väliaikaisesti. Rekisteröinnin edellytyksenä on, että ilmoituksessa esitetään ETA:n ulkopuolisesta tilintarkastusyhteisöstä tai tilintarkastajasta:

- 1) nimi ja postiosoite sekä oikeushenkilöllisyyden muoto;
- 2) vakuutus siitä, että ETA:n ulkopuolisella tilintarkastusyhteisöllä tai tilintarkastajalla, joka allekirjoittaa varmennuskertomuksen, on riittävä osaaminen kestävyysraportoinnista ja kestävyysraportoinnin varmentamisesta;
- 3) kuvaus 2 kohdassa tarkoitettusta osaamisesta ja selvitys siitä, miten se on hankittu;
- 4) tieto tilintarkastusyhteisöjen muodostamasta ketjusta, johon ETA:n ulkopuolinen tilintarkastusyhteisö tai tilintarkastaja kuuluu;
- 5) tieto standardeista ja riippumattomuusvaatimuksista, joita noudatetaan varmentamisessa;
- 6) kuvaus sisäisen valvonnan menettelyistä;
- 7) tieto siitä, milloin laadunvalvonnallinen tarkastus kestävyysvarmentamisessa noudatettavista toimintatavoista on viimeksi toteutettu, ja tieto tämän tarkastuksen tulemistä.

Helsingissä *.*.2025

Pääministeri

Työministeri